

Eero Aarnio on suomalaisen muotoilun yksinäinen susi

Presidentti Kekkonenkin käytti 1960-luvun optimismin symboliksi nousutta Pallotuolia.

EERO AARNIO: MYHÄILEVÄT MUODOT, TEEMA KLO 21.10

DOKUMENTTI. *Myhällävät muodot* on toinen Tina Cavénin ohjaama ja käsikirjoittama dokumentti suomalaisista muotoilijoista. Ensimmäinen, Harri Koskisesta kertova, jäi melko ulkoiseksi ja vähän itse muotoilua käsitteleväksi.

Eero Aarniosta sen sijaan piirtyy hyvä kuva niin persoonana kuin muotoilijana. Aarnio saa dokumentissa paljon puhe-aikaa, eikä vilkkaalta muotoilijalta puhe lopukaan.

OHJELMA alkaa suojamaisen Pallotuolin esittelyllä, joka oli vuonna 1932 syntyneen Aarnion kansainvälisen uran näyttävä lähtölaukaus.

Tuoli esiteltiin Kölnin huonekalumessuilla Askon osastolla, ja siitä tuli yksi tärkeistä optimistisen 1960-luvun ikoneista.

Tuoli sai jo varhain paljon medianäkyvyyttä, ja monet julkiset hankkivat aikaansa edellä olevan kalusteen kotiinsa. Tuolin osti muun muassa Monacon ruhtinatar Grace, ja ohjelmassa sen suojissa nähdään istumassa presidentti Kekkonen.

Dokumentissa muotoilututkija ja -professori pyrkivät määrittelemään Pallotuolin menestyksen syyt korkealentoisesti, mutta Aarnio itse palauttaa sen synnyn käytännöllisiin lähtökohtiin.

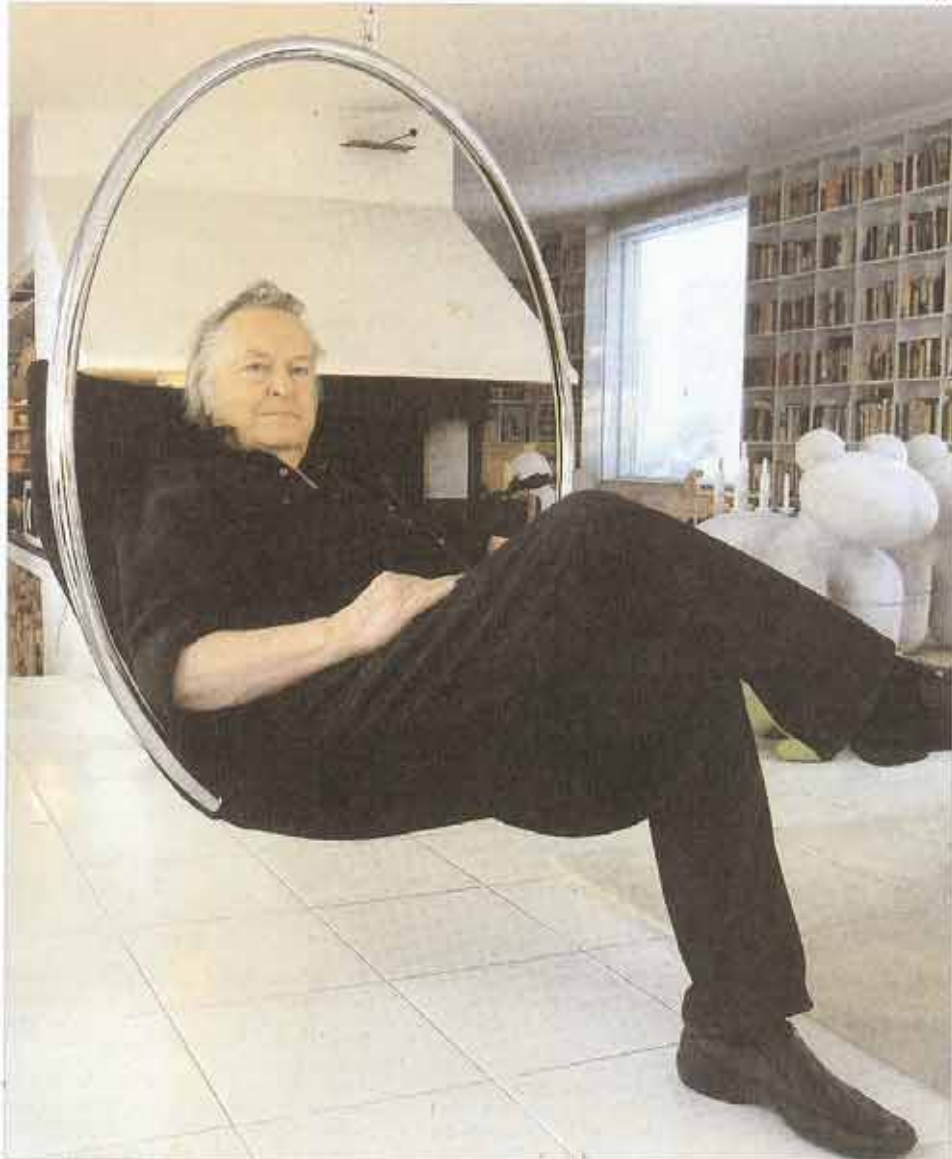
Hän sanoo miettineensä, mikä olisi luonteenomaisin muoto lasikuituiselle tuolille ja päätyi pallomuotoon.

AARNION ensimmäinen menestyksen kausi lopahti 1970-luvun öljykriisiin. Öljypohjaisen muovituotteiden valmistus kävi liian kalliiksi, ja samaan aikaan huonekaluvalmistaja Askoa, jolle Aarnio oli suunnitellut, ajettiin alas.

Aarnion uusi nousu tapahtui 1960-luvun retroilun myötä viime vuosikymmenen lopulla.

Hän oli tosin suunnitellut koko ajan muun muassa puukalusteita näkymättömissä. Tämä puoli jää menestystarinan varjoon myös dokumentissa.

Samaan aikaan, kun hänen 1960-luvun kalusteitaan, Pallotuolin lisäksi muun muassa

Dokumentissa vierailaan myös Eero Aarnion kodissa. Kuvassa Aarnio istuu 1960-luvun lopulla syntyneessä Kupla-tuolissaan.

Pastillia, alettiin valmistaa uudelleen, Aarnio on tehnyt koko ajan uusia tuotteita. Niistä on tullut tämän ajan menestyneitä ja moneen kertaan muotoilustaan palkittuja ikoneja.

Usein eläimiä muistuttavissa kalusteissa toistuu sama kuvanveistomaisuus ja leikkisyys, joka on ollut keskeinen koko hänen urallaan.

KUTEN ohjelmassakin todetaan, Aarnio on ollut oman tiensä kulkija suomalaisessa muotoilussa. Hän ei ole halunnut vaikuttaa muotoilujärjestöissä tai toimia muotoilun opettajana.

Aarnion toinen menestyksen kausi sai vauhtia designin edelläkävijämaasta Italiasta, ja se jatkui Suomessa, jossa hänen valaisimiaan tehdään.

Aarnio kehuu, että italialaiset valmistajat ovat olleet aktiivisia ja ottaneet häneen itse yhteyttä, kun Suomessa hänen on pitänyt ottaa itse kontakti firmoihin.

Aarnion työt eivät ole tahtoneet sopia suomalaisen muotoilun pelkistettyyn muotokieleen.

Siinäkin hän on epäsuomalainen muotoilija, ettei ole koskaan kaihtanut itsensä ja tuotteidensa markkinoimista.

AARNIO näyttää olevan myös ehtymätön ideälähde, kun hän kaivaa tuhansien piirrosten joukosta esille esimerkkejä ateljeekodissaan.

"Alan piirtää tuolia ja tulin hän pöytä", hän itse lausahtaa.

Kun tuottelias Aarnio vieraillee Alessin toimitusjohtajan Alberto Alessin luona Italiassa, hänellä on mukanaan lähes parikymmentä ehdotusta, joista ainakin osaa lupailaan valmistukseen.

ITALIASSA Aarnio on muutenkin kuin kala vedessä. Hänen hyväntuulinen sosiaalisuutensa lieneekin yksi syy menestykseen mielikuvituksellisten tuotojen ja markkinointitai-

tojen ohella. Valmistajat vaikkeutavat hänen joustavuuttaan ja yhteistyökykyäänkin.

Ohjelmassa vierailaan myös suomalaisissa tehtaissa, jotka valmistavat hänen muovisia valaisimiaan, lelujaan, istuimiaan ja kastelukannujaan.

Muovin ekologisuutta ohjelmassa sivutaan pinnallisesti korostamalla, että nykyisin sen kierrätysominaisuudet tutkitaan tarkkaan.

Perusteluja muovin käytölle olisi kuullut mielellään myös Aarniolta itseltään, mutta sitä ei kysytty. Eettisen pohdiskelun sijasta hän korostaa vain, että pystyy muovituotteissa toteuttamaan plastisia muotoja paljon paremmin kuin muiden materiaalien kohdalla.

Toisaalta hänen muovituotteensa voi nähdä ekologisina pitkäikäisyydessään.

Harva heittää Aarnion ikoneiksi nousseita tuotteita rokkiin.

Uusinta su 11. 4. klo 13.55.

Hannu Pöppönen